

1

ARABISCHE WERELDLIJKE EN GEESTELIJKE LEIDERS WENS(T)EN IN PALESTINA GEEN PALESTIJNSE STAAT NÁÁST EEN JOODSE STAAT

1.1 | INLEIDING

81

Pogroms in het Russische Rijk: na de moord op Alexander II in 1881 kreeg onder diens opvolger Alexander III, Pobedonostsev, die al in 1880 Opperprocurator van de Heilige Synode was geworden, alle macht in handen. Hij kreeg als vertegenwoordiger van de staat in het bestuur van de kerk veel invloed op de leiding van de beide machten in het leven van het Russische volk. Hij was een radicale Slavofiel, voor wie er maar één cultuur bestond, de Slavische, slechts één Kerk, de Grieks-Orthodoxe en ten slotte slechts één staatsvorm, de autocratie. Hij keerde zich tegen alles wat niet-Russisch en niet-orthodox was en daarom moesten de Joden het ontgelden. Aan hem worden de woorden toegeschreven: “Een derde van de Joden moet zich bekeren, een derde emigreren en een derde moet maar sterven.” Geen wonder dat de Joden de schuld kregen van de moord op Alexander II en dat er pogroms uitbraken. Het woord “pogrom” is Russisch en betekent een gewelddadige massa-aanval tegen een deel van de gemeenschap. Toen in de districten Marioepolj en Alexandrovsk een oekaze van de Tsaar was voorgelezen om de Joden uit te roeien, werden aldaar de landbouwkoloniën helemaal verwoest. Er braken pogroms uit in: Starodub, Konotop, Nyezhin, Kiev, Pereyaslav, Smyela, Elizavetgrad, Ekaterinoslav, Rostov aan de Don, Nikolaevka, Balta, Ananayev en Odessa. Bij de rechtbanken vonden de Joden weinig steun. Tijdens een proces tegen pogromleiders was de president van de rechtbank zeer hatelijk tegen de Joden. Hij wees hen erop, dat de Westgrens open stond en dat ze het land maar moesten verlaten. In 1882 werden 500.000 Joden, levend op het platteland van het “Reservaat” gedwongen hun huizen te verlaten en te gaan leven in steden of dorpjes in het “Reservaat”. 250.000 Joden die langs de westelijke grens van Rusland woonden, werden ook naar dat gebied gebracht. 700.000 Joden, die

ten oosten van het “Reservaat” woonden, werden rond 1891 het gebied in gedreven. Uit Moskou, dat de eeuwen door voor de Joden verboden bleef en waar Joden zich pas sinds 1865 konden vestigen, werden in 1891 twintigduizend Joden naar de “Tsjerta” verbannen. Grootvorst Sergius maakte zich daardoor te Moskou berucht. Hij koos juist het Joodse Paasfeest uit om overal klopjachten op de Joden te houden. Zij werden als misdadigers opgepakt en verdreven. Uit Petersburg werden in 1891 tweeduizend Joden geboeid naar de “Tsjerta” verdreven. In de steden Kiev, Nikolaev, Sebastopol en Yalta van het “Reservaat” mochten alleen maar Joden wonen die een speciale verblijfsvergunning hadden gekregen. De pogroms waren, naast de economische noodtoestand van de Joden, de oorzaak van hun “emigratie” naar het buitenland. Vanuit Brody kwam in 1880 de uittocht op gang van meer dan twee miljoen Joden vanuit het “Reservaat” naar de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Europa, Zuid-Amerika en Palestina.³⁷

Antwoord op eeuwenoude jodenhaat in Europa: *Der Judenstaat* van Theodor Herzl. Theodor Herzl, een journalist uit Wenen, was vóór het Dreyfusproces er diep van overtuigd geweest dat de Joden het beste helemaal in de samenlevingen van Europa zouden kunnen opgaan. Hij deelde de mening van veel geëmancipeerde en geassimileerde Joden, dat door verdere aanpassing aan de zeden en gewoonten van de niet-Joden de diepgaande verschillen tussen Joden en niet-Joden langzaam maar zeker zouden verdwijnen. Hij geloofde dat deze weg door de Joden van alle landen van Europa moest worden gekozen om voor hun kinderen een veilige toekomst mogelijk te maken, want een dergelijke assimilatie zou zeker op den duur het antisemitisme overbodig maken. Door het proces tegen Dreyfus, dat Herzl als journalist bijwoonde, raakte hij er echter van overtuigd, dat assimilatie geen oplossing van het Joodse vraagstuk was. Want als een geassimileerde Jood als Dreyfus toch het slachtoffer werd van het eeuwenoude antisemitisme, dan hadden, aldus Herzl, de Joden geen toekomst meer in Europa. Hij kwam tot een andere oplossing van het Joodse vraagstuk: namelijk de oprichting van een Joodse staat. Hij beschrijft dit in zijn beroemd geworden boek *Der Judenstaat*, dat hij in 1896 publiceerde, dat het aangezicht van de wereld in de twintigste eeuw wezenlijk zou veranderen. Deze oplossing kwam volkomen overeen met de toen sterk opkomende nationale gevoelens van vele andere Europese minderheden, die naar autonomie of zelfstandigheid streefden. In zijn dagboek schrijft Herzl in de zomer van 1895: “Ik ben sinds enige tijd bezig met een werk van oneindige grootte. Ik weet nu niet of ik het wel ooit zal kunnen uitvoeren. Het is net een grootse droom, maar sinds dagen en weken ben ik er werkelijk helemaal vol van. In mijn slaap ben ik er zelfs mee bezig. Als ik mijn journalistieke werk doe, wat ik grappig maar niet zo belangrijk vind, achtervolgt die droom mij en

denk ik eraan bij alle gesprekken die ik voer. Die droom heeft me helemaal in de greep want bij alles wat ik doe, word ik er door gestoord. Ik kan nu nog helemaal niet zeggen, wat het resultaat van mijn pennenvruchten zal zijn. Hoe merkwaardig die droom ook is, een innerlijke stem gebiedt mij alles wat ik zie heel precies op te schrijven. Misschien is het niet belangrijk voor de toekomst van de wereld, maar ik moet het wel doen voor mijn eigen toekomst. Zo voel ik het. Daarom zou het best kunnen zijn, dat ik alleen maar een werk schrijf, dat niet boven de betekenis van literatuur uitgaat. Als uit het literaire werk geen daad voortkomt, dan kan uit de daad nog een literair werk ontstaan.” Op 16 juni van hetzelfde jaar schrijft Herzl: “Ik ben deze dagen verschillende keren bang geweest dat ik krankzinnig zou worden. Want de gedachten joegen zo angstaanjagend door mijn hoofd. Om alles wat ik schrijf uit te voeren, zal een heel mensenleven niet voldoende zijn. Maar ik laat een geestelijk erfdeel na. Aan wie? Aan alle mensen van de wereld. Ik geloof dat voor mij het leven heeft opgehouden en dat de wereldgeschiedenis is begonnen.” Na het verschijnen van het werk van Herzl werd in 1897 te Basel een internationaal congres georganiseerd, waarop het *Baseler Programm* werd aangenomen: “Het zionisme streeft naar een publiekrechtelijk gewaarborgde eigen woonplaats voor het Joodse volk in Palestina. Om dit doel te bereiken, stelt het congres zich voor de volgende middelen aan te wenden: de kolonialisatie van Palestina met Joden, die zich met landbouw, handwerk en industrie bezighouden, doeltreffend te bevorderen. De vereniging van alle Joden door maatregelen van plaatselijke of algemene strekking, die daartoe geschikt en volgens de wetten van het land geoorloofd zijn. Het versterken van het Joodse nationaliteitsgevoel en volksbewustzijn.”³⁸

1.2 | OPRICHTING VAN EEN JOODS NATIONAAL TEHUIS IN PALESTINA

De oprichting van een Joods Nationaal Tehuis in Palestina: tussen 1901 en 1914 had het Joods Nationaal Fonds een begin gemaakt met het aankopen van land in Palestina. Op deze gronden werden Joodse nederzettingen gevestigd. Tijdens de Eerste Wereldoorlog veroverden de Britten Palestina. Groot-Brittannië vergrootte zodoende zijn invloedssfeer in het Midden-Oosten en werd er de belangrijkste Europese macht. De internationale zionistische beweging probeerde daarom in Groot-Brittannië erkenning te vinden voor het streven naar

37 | “Crises d’antisémitisme en Russie”, in: Renée Neher – Bernheim, *Histoire juive de la Révolution à l’Etat d’Israël. Faits et documents*, Parijs 2002.

38 | “Theodor Herzl et les débuts du “sionisme politique”, in: Renée Neher – Bernheim, *Histoire juive de la Révolution à l’Etat d’Israël. Faits et documents*, Parijs 2002, 537-562.

een Nationaal Tehuis voor het Joodse volk in Palestina.³⁹ Op 2 november 1917 sprak de Britse regering in de zogenaamde Balfour-verklaring als haar mening uit, dat zij de stichting van een Nationaal Tehuis voor het Joodse volk in Palestina gunstig gezind was en haar beste krachten wilde geven om het bereiken van dat doel te vergemakkelijken, waarbij zij duidelijk in het oog wenste te houden, dat er niets mocht gebeuren wat de burgerlijke en godsdienstige rechten van de bestaande niet-Joodse gemeenschappen in Palestina zou kunnen aantasten. De regeringen van de geallieerde landen waren op de hoogte van de voorafgaande onderhandelingen en zij stemden met de verklaring in. Het Joods-nationale reveil heeft de opkomende Joodse staat altijd gezien als een organisch deel van het Midden-Oosten als geheel. Zij toonde zich bereid medeverantwoordelijkheid te dragen voor de oplossing van de problemen van dit gebied en deel te nemen aan de ontwikkeling en de vooruitgang ervan. Het zionisme streefde naar een vreedzame samenleving van Jood en Arabier in de Joodse staat met gelijke rechten en mogelijkheden voor allen. Het is opmerkelijk, dat heel weinig bekend is dat deze opvatting werd gedeeld door de Arabisch-nationale beweging in de eerste jaren na de Eerste Wereldoorlog. Koning Hoessein van de Hedzjas schreef: "We zagen de Joden naar Palestina stromen, uit Rusland, Duitsland, Oostenrijk, Spanje, Amerika. De diepste oorzaken waren duidelijk voor hen die beschikten over een diep inzicht; zij begrepen dat het land bestemd was voor zijn oorspronkelijke zonen die het, ondanks al hun verschillen, zagen als een heilig en geliefd vaderland."⁴⁰ Op 9 december 1917 veroverden de troepen van Allenby Jeruzalem op de Turken en verdreef hen uit Palestina. De zionistische droom van Theodor Herzl leek plotseling een politieke werkelijkheid te worden. In de overeenkomst die op 3 januari 1919 werd gesloten tussen zijn zoon emir Faisal, de belangrijkste afgevaardigde op de Vredesconferentie van Parijs, en dr. Chaim Weizmann als vertegenwoordiger van de Zionistische Wereldorganisatie, werd de Balfour-verklaring onderschreven en werd het Joods Nationaal Tehuis in Palestina erkend als een afzonderlijke Joodse eenheid, die diplomatieke betrekkingen zou onderhouden met de Arabische staat die men toen van plan was te stichten.

De Britse kolonel R.H. Meinertzhagen, die generaal Allenby diende en betrokken was bij de verovering van Palestina op de Turken, stuurde 25 maart 1919 een brief aan de minister-president David Lloyd George, waaraan ik het volgende ontleen: "Wij doen er zeer verstandig aan de Joden toe te staan hun Nationaal Tehuis in Palestina te vestigen; wij hebben ook de Arabieren van de Turken bevrijd en wij kunnen niet eeuwig in Egypte blijven. De Vredesconferentie van Versailles heeft twee eieren gelegd: een Joods nationalisme en een Arabisch nationalisme. Uit die twee eieren zullen twee lastige kuikens komen: de Jood krachtig, moedig, vastbesloten en intelligent; de Arabier decadent, dom, oneer-

lijk en weinig meer voortbrengend dan excentriciteiten, beïnvloed door romantiek en stilte van de woestijn. De Joden hebben zich, ondanks hun verstrooiing, onderscheiden op het gebied van kunst, muziek en wetenschap, en zij hebben Engeland een van zijn voortreffelijkste premiers geleverd (...) Een Nationaal Tehuis voor de Joden moet vroeger of later tot soevereiniteit uitgroeien. Ik begrijp dat sommige leden van uw kabinet deze natuurlijke ontwikkeling nastreven. Arabisch nationalisme zal zich eveneens tot soevereiniteit ontplooiën van Mesopotamië tot Marokko. Joodse en Arabische soevereiniteit moeten met elkaar in botsing komen. De Jood moet – als zijn immigratieprogramma gelukt, uitbreiden en dat kan alleen maar ten koste van de Arabier. Deze zal zijn uiterste best doen om de groei en de macht van een Joods Palestina tegen te houden. Dat betekent bloedvergieten.”⁴¹ De oppositie tegen het aanvaarden van de Balfour-verklaring door de Volkerenbond werd zo sterk dat Winston Churchill, toen minister van Koloniën, in juni 1922 met een verklaring kwam, waaruit duidelijk de halfslachtige houding van de Engelse politiek bleek. Volgens Churchill was ‘t niet de bedoeling dat Palestina even Joods zou worden als Engeland Engels: “De regering zou er de aandacht op willen vestigen dat de bedoeling van de Balfour-verklaring geen ruimte laat voor de overweging dat Palestina als geheel in een Joods Nationaal Tehuis zou moeten worden veranderd, maar dat een dergelijk tehuis in Palestina zou moeten worden gesticht.” Ondanks hevig verzet van het grootste deel van de christelijke en de hele islamitische wereld werd door de Volkerenbond op 22 juli 1922 Palestina als mandaatgebied aan Engeland toegewezen. De historische banden tussen het Joodse volk en het land werden internationaal erkend. In de tekst van het mandaat keert de Balfour-verklaring terug: “De Mandataris zal ervoor verantwoordelijk zijn dat het land in zulke politieke, bestuurlijke en economische omstandigheden wordt gebracht, dat de stichting van een Joods Nationaal Tehuis wordt gewaarborgd, en voor de ontwikkeling van organen van zelfbestuur en ook voor de bescherming van de burgerlijke en religieuze rechten van alle inwoners van Palestina, zonder onderscheid van ras en religie.”⁴²

J.H. Kann, oud-consul van Nederland, is een tijd in Palestina geweest en heeft beschreven hoe de Britse ambtenaren in het mandaatgebied Palestina al snel

39 | Mousda Kazem al-Husseini, *Jaridat al-Jihad*, 9 december en 10 december 1932; Akram Zu'aiter, *Documents du Mouvement national palestinien (1918-1939)*, 1e editie, Institut des études palestiniennes, Beiroet, Libanon 1979; Abdull-Fattah al-Uweisi, *Le Role de la Grande-Bretagne dans l'établissement de l'État juif (1840-1948)*, Centre culturel islamique, Hebron, Palestina 1998; Suleiman al-Farouqi, *Jaridat al-Jami' al-Islamiyya*, “Mémoire de notre paysan affamé et nu”, 14 oktober 1932, nr. 251, Jaffa, Palestina 1932; *Palestine: son histoire, sa cause*, Institut des études palestiniennes, Beiroet, Libanon 1983; 'Isa al-Sifri, *La Palestine arabe entre Mandat et sionisme (1917-1936)*, 1e editie, Bibliothèque de la Nouvelle Palestine, Jaffa, Palestina.

40 | Al-Qibla, Mekka, nr. 183, 23 maart 1918; George Antonius, *Arab Awakening*, p. 269.

41 | Geciteerd in: Dick Houwaart, *Het beloofde land?*, Kampen 2003.

42 | “La Déclaration Balfour”, in: Renée Neher – Bernheim, *Histoire juive de la Révolution à l'Etat d'Israël. Faits et documents*, Parijs 2002, 655-724, 785-848.

een steeds Jood-vijandiger houding aannamen.⁴³ Ze leunden sterk op de Arabische bevolking en ze hebben zich weinig bekommerd om het lot van de Joden in het Joods Nationaal Tehuis. De politie bestond, opmerkelijk genoeg, voor bijna honderd procent uit Arabieren. Het is dan ook geen wonder dat de politie niet ingreep, toen in 1929 grote moordpartijen op Joden plaatsvonden. Waarom vergaten de Britten, zo schrijft hij, dat de Joden, die met duizenden naar Palestina waren geëmigreerd, terecht van hen mochten verwachten, dat zij de bepalingen van het mandaat om een Joods Nationaal Tehuis te bevorderen, ook werkelijk uitvoerden? De oud-consul levert felle kritiek op de politiek van de Mandaatregering in Jeruzalem. Bijna alle openbare werken had zij aan de Arabieren gegeven en zij verspilde weinig geld aan de ontwikkeling van het land. Integendeel, zo schrijft hij, heel veel geld werd naar de regering in Londen overgemaakt. Zo moesten voor enkele spoorlijnen miljoenen ponden aan Londen worden betaald. Omdat Palestina als een Britse kroonkolonie werd bestuurd, had de bevolking helemaal niets in te brengen. De Hoge commissaris en zijn ambtenaren gedroegen zich als echte vertegenwoordigers en belangenbehartigers van de Britse Kroon. Er waren 2288 Arabische ambtenaren (moslims), van wie de meesten niet bereid waren om de bepalingen van de Balfour-verklaring met betrekking tot een Joods Nationaal Tehuis in Palestina uit te voeren. Ze hebben het de Joden dan ook zo lastig mogelijk gemaakt. Daders van overvallen op Joodse kolonies werden wel voor de rechter gebracht, maar dikwijls “wegens gebrek aan bewijs” vrijgesproken. De oud-consul voegt er cynisch aan toe dat de schade die de Joden door de plunderingen hadden geleden, door henzelf betaald moest worden. Dick Houwaart tekent hierbij aan: “Bij dat laatste dringt zich de vergelijking met nazi-Duitsland op.”

Het mandaat strekte zich uit over beide zijden van de Jordaan, maar eind 1922 al verdeelde Engeland het mandaatgebied in tweeën als gevolg van de heftige weerstand van de Arabieren tegen een Joods Nationaal Tehuis: het vestigde een Arabisch emiraat in Trans-Jordanië en beroofde daarmee de Joden van het recht (vastgelegd in de Balfour-verklaring) op het land ten oosten van de rivier. Het was de Joden zelfs verboden er land te kopen of zich er te vestigen. Sindsdien bestond er naast een Joods Nationaal Tehuis in Palestina in zekere zin ook een Arabisch (Islamitisch) Nationaal Tehuis. Maar het was vanaf het begin duidelijk, dat moslims op geen enkele voorwaarde een Joods Nationaal Tehuis in Palestina zouden dulden; want zij beschouwen Palestina sinds de inbezitname in de achtste eeuw door de islam als hun eigen onvervreemdbaar grondgebied, dat nooit meer prijsgegeven mag worden. Vanaf het begin van de Balfour-verklaring stelden de leiders van de Joodse gemeenschap alles in het werk om een schikking te bereiken met de leiders van de Arabische gemeenschap. Onderhandelingen die sindsdien ononderbroken plaatsvonden, leverden nauwelijks

resultaat op, omdat de leiders van de Palestijns-Arabische bevolking het historisch en godsdienstig recht van de Joden op hun land weigeren te erkennen en erop uit zijn héél Palestina te brengen onder volledige controle van de Arabieren in het Midden-Oosten. Het verzet van de Arabieren tegen de oprichting van een Joods Nationaal Tehuis in Palestina kwam tot uitbarsting in 1920, 1921, 1929 en vooral in de jaren 1936-1939.⁴⁴ De uitbarstingen bestonden vooral uit aanvallen van terreur, die gericht waren tegen Joden in dorpen en steden in het Joods Nationaal Tehuis. In 1929 werd in Hebron de hele Joodse gemeenschap, die meer dan tweeduizend jaar oud was, uitgeroeid en ging de synagoge in vlammen op. Tussen 1936 en 1939 werden honderden Joden in het Joods Nationaal Tehuis gedood door Arabieren. In 1922 had Engeland, zoals we zagen, geprobeerd het verzet van de Arabieren tegen het Joods Nationaal Tehuis te breken, door het mandaatgebied te verdelen in een Arabisch en een Joods deel, maar daarmee hadden ze weinig succes geboekt. Tussen 1936 en 1939 probeerde de door de Britten ingestelde Peel Commission het Joods-Arabisch conflict in Palestina op te lossen door het land opnieuw te verdelen, maar nu in een Arabische en een Joodse staat met een Britse enclave.⁴⁵

1.3 | VOORSTEL VAN PEEL-COMMISSIE: DELING VAN PALESTINA IN JOODSE EN ARABISCHE STAAT

Op 7 juli 1937 publiceerde de Peel-commissie haar rapport over de verdeling van Palestina in een Joodse en Arabische staat. In mei 1936 had de Britse regering besloten een koninklijke commissie te benoemen om een onderzoek in te stellen naar de onrust en de beweerdde grieven van Arabieren of Joden. De vermaarde Peel-commissie⁴⁶ dankte haar naam aan de voorzitter, graaf Peel. Het was verreweg de bekwaamste van alle commissies van onderzoek die ooit naar Palestina zijn gezonden; onder de leden waren een voormalig bestuurder van een provincie in India, een professor in de koloniale geschiedenis te Oxford, een ex-ambassadeur, een rechter van het Hoge Gerechtshof en een uitmuntend advocaat. Het standpunt dat de Arabieren in Palestina innamen, werd in het rapport als volgt samengevat: zij waren van mening dat de Balfour-verklaring (1917), als gevolg waarvan er een Joods Nationaal Tehuis in Palestina mocht worden gevestigd, geen rechtskracht had omdat zij bij de totstandkoming

43 | Dick Houwaart schrijft in zijn boeiende studie *Het beloofde land* (Kampen 2003) uitvoerig over de ervaringen van de oud-consul.

44 | Martin Gilbert, *Atlas of the Arab-Israeli Conflict*, 6de editie, 1993, 16-25.

45 | "Peel Commission", in: Renée Neher-Bernheim, *Histoire juive de la Révolution à l'Etat d'Israël. Faits et documents*, Parijs 2002, 805-806; Martin Gilbert, *Atlas of the Arab-Israeli Conflict*, 6de editie, 1993, 22-23.

46 | Zie voor hetgeen nu volgt over de Peel-commissie uitvoerig in: Hans Jansen, *Het Madagascarpplan. De voorgenomen deportatie van Europese Joden naar Madagascar*, Den Haag 1996, 166-202 (in 1997 volgde een Duitse vertaling).

hiervan helemaal niet waren gekend. Bovendien had de Volkerenbond in 1922 Palestina als mandaatgebied aan de Britten toegewezen, zonder dat zij, de Arabieren, hiermee hadden ingestemd. Als gevolg van deze politieke ontwikkelingen waren de Arabieren in hun legitieme aspiraties naar nationale onafhankelijkheid en zelfbeschikking gefrustreerd geraakt. Want sindsdien hadden golven van Joodse immigranten hun land overspoeld. Ze konden de Joden, aldus het rapport, alleen maar ervaren als vreemde indringers. De Britten moesten zich goed realiseren dat de Arabische opstand in 1936 en de daaraan voorafgaande ongeregeldeheden in 1920, 1921, 1929 en 1933, de noodzakelijke gevolgen waren van de beslissingen die in 1917 en 1922 door de Britse regering en de Volkerenbond waren genomen; op deze wijze hadden zij hun vijandschap tegen de Britse regering en hun angst voor een verdergaande verjooding van hun eigen territorium laten blijken. De grieven van de Joden in Palestina kwamen vooral hierop neer, dat zij in de afgelopen decennia aan den lijve moesten ondervinden dat het mandaatsysteem niet werkte, omdat het de Britten zelf waren, die de oprichting en de bewoning van een Joods Nationaal Tehuis hadden tegengewerkt. Britse ambtenaren en functionarissen werden van pro-Arabische neigingen beschuldigd en van het tolereren van ondernemende activiteiten van de kant van de Arabieren. Vooral de slappe houding die zij tegenover de grootmoefi van Jeruzalem hadden ingenomen, was de Joodse kolonisten een doorn in het oog. Verder werd de Britten verweten dat ze niet meer grond beschikbaar wilden stellen voor de zo noodzakelijke uitbreiding van het Joods Nationaal Tehuis, dat ze zich niet in Transjordanië mochten vestigen, dat de openbare veiligheid veel te wensen overliet en dat ze in een tijd, waarin tienduizenden Joden in Duitsland vanwege de vervolgingen van Hitler werden gedwongen te vluchten, de Joodse immigratie zelfs sterk afremden. Daarom werd in het rapport voorgesteld om het Britse Mandaat over Palestina te beëindigen en het land in twee staten te verdelen, een Joodse staat die in totaal een oppervlakte van tweeduizend vierkante mijl zou beslaan en een Arabische staat in de rest van het land. De onafhankelijke Joodse staat zou moeten worden opgericht waar de meeste Joodse nederzettingen waren, inclusief de vruchtbare kuststreek en het grootste deel van het noorden van het land. De rest van Palestina moest dan met Transjordanië worden samengevoegd en een onafhankelijke Arabische staat worden. Het was verder de bedoeling dat de Britten een nieuw mandaat kregen over Jeruzalem, Bethlehem, en dat ook Haifa, Safed, Nazareth, Akko en Tiberias in het noorden en nog enkele steden in het zuiden (langs de golf van Akkaba) als kleine enclaves onder Brits bestuur kwamen. De commissie deed ook een aanbeveling voor een bevolkingsuitwisseling om de homogeniteit van beide staten te bevorderen: 225.000 Arabieren zullen overgaan van het Joodse naar het Arabische gebied, terwijl 1.250 Joden het omgekeerde traject zullen afleggen.⁴⁷

Al was het grondgebied dat beschikbaar werd gesteld om er een Joodse staat te stichten, te klein en te beperkt, toch besloten Ben-Gurion en de zijnen uiteindelijk met tegenzin het verdelingsplan aan te nemen. Ben-Gurion, die zich goed realiseerde dat de Joodse immigratie voor de Joden van Europa steeds meer een zaak van leven of dood was geworden, zei dat zelfs een kleine staat beter was dan geen. Maar de tragiek was dat die paar honderdduizend Joden in Palestina, namens wie Ben-Gurion de beslissing nam, de enigen in de wereld waren die dit begrepen, en dat er niemand naar hen luisterde. Deze Joden in Palestina, die weggestopt in een hoekje van het Midden-Oosten nauwelijks meester over hun eigen lot waren en niet eens een integraal deel van het Britse imperium vormden, hadden zelfs niet het elementaire recht om tegen de vervolgde Joden van Europa te zeggen: “Kom nu maar naar ons toe voor het te laat is.” Want achteraf bekeken is het duidelijk dat de Britten zelf nooit van plan zijn geweest het plan van de Peel-commissie uit te voeren. Als de Joden maar een heel klein staattie hadden gehad, dan waren misschien honderdduizenden Joden – en waarschijnlijk meer – gered van de gaskamers van de nazi’s. Ook de grote zionistische leider Chaim Weizmann deelde de opvatting van Ben-Gurion. Hij zei tegen een aantal religieuze leiders die veel bezwaren tegen de veel te kleine Joodse staat hadden, het volgende: “Ik weet dat God Palestina aan de kinderen Israëls heeft beloofd, maar ik weet niet welke grenzen Hij heeft gesteld. Ik geloof dat zij ruimer waren dan die, welke ons nu worden voorgesteld en dat zij ook Transjordanië omvatten. Wij hebben het Oostelijk gedeelte echter opgegeven en nu vraagt men ons, ook iets van het Westelijk gedeelte op te geven. Als God Zijn belofte aan Zijn volk op Zijn tijd houdt, is het onze taak als arme stervelingen, die in een moeilijke tijd leven, zoveel wij kunnen van de overblijfselen van Israël te redden. Wanneer wij dit plan aannemen, kunnen wij een groter aantal van hen redden, dan indien wij met de mandaatpolitiek voortgaan.” Onder de groeiende schaduw van de nazi-overheersing van Europa werd in augustus 1937 te Zürich het twintigste zionistische congres gehouden, dat onder leiding stond van Weizmann. De zionistische leider zei dat een Joodse staat (hoe bescheiden van omvang ook) in een deel van Palestina 100.000 immigranten per jaar, die men waarschijnlijk in geen enkel land als immigrant wilde binnen laten, op kon nemen en een Joodse bevolking van tweeënhalftot drie miljoen zielen in leven kon houden. Daarom aanvaardde het congres, dat aanvankelijk uiteenviel in voor- en tegenstanders van de verdeling, in principe toch het verdelingsplan voor Palestina, al zou er nog nader over de voorgestelde grenzen moeten worden gesproken. De Arabieren en de omringende Arabische staten wezen echter het verdelingsplan zonder meer en onmiddellijk af, omdat ze een Joodse staat, die nota bene op grondgebied van moslims

(sinds de achtste eeuw) zou worden gesticht, nooit zouden kunnen aanvaarden. Het enige wat voor de Palestijns-Arabische leiders aanvaardbaar is, is de stichting van een Palestijnse staat die héél Palestina omvat. Als in de media over het Israëlijsch-Palestijnse conflict wordt gesproken, komt zo goed als nooit ter sprake dat de Palestijnen in het midden van de dertiger jaren van de twintigste eeuw al een eigen staat hadden kunnen stichten. De onbetwiste leider van de Palestijns-Arabische gemeenschap in die tijd was de grootmoefiti van Jeruzalem, Hadji Ami al Hoesseini, die er diep van overtuigd was dat het Joods Nationaal Tehuis in Palestina vernietigd moest worden en die, zoals we verder zullen zien, zich in de Tweede Wereldoorlog bij de nazi's voegde en de oorlogsjaren in Berlijn doorbracht. De afwijzing door de Arabieren werd niet gemotiveerd door wat goed voor hen was, maar door wat slecht voor de zionisten was. Alleen Amir Abdullah en aanhangers van de Nashashibi-partij in Palestina waren bereid het verdelingsplan ten dele te accepteren. Ook al had de Peel Commission een genereus aanbod aan de Palestijns-Arabische leiders gedaan, toch zetten zij in september 1937 hun strijd tegen het Joods Nationaal Tehuis voort. Het verzet duurde tot 1939 en bracht duizenden Britse soldaten in het geweer. Pas na oktober 1938 en de akkoorden van München, kon de Britse regering genoeg troepen sturen om de opstand van de Arabieren in Palestina te onderdrukken.⁴⁸

1.4 | WHITE PAPER VAN BRITSE REGERING

In 1939, aan de vooravond van het begin van de Tweede Wereldoorlog en tegelijkertijd aan het begin van de uitroeiing van de Joden in Europa, publiceert de Britse regering het berucht geworden *White Paper* van de commissie-Macdonald, waaraan ik het volgende ontleen: “De Koninklijke Commissie en de vorige onderzoekscommissies hebben de aandacht gevestigd op de dubbelzinnigheid van bepaalde uitdrukkingen in het Mandaat zoals de formulering ‘een Nationaal Tehuis voor het Joodse volk’. De regering van Zijne Majesteit wenst het standpunt niet te betwisten dat de zionistische leiders, op het ogenblik dat de Balfour-verklaring werd uitgevaardigd, van mening waren, dat deze verklaring een uiteindelijke Joodse staat niet uitsloot. Maar de regering van Zijne Majesteit gelooft dat de ontwerpers van het Mandaat waarin de Balfour-verklaring werd opgenomen, niet de bedoeling kunnen hebben gehad dat Palestina tot een Joodse staat zou worden omgevormd tegen de wil in van de Arabische bevolking. Daarom verklaart de regering van Zijne Majesteit nu ondubbelzinnig dat in haar politiek beleid niet is voorzien dat Palestina een Joodse staat zou worden. Zij zou het inderdaad als tegenstrijdig beschouwen met haar verplichting ten aanzien van de Arabieren in het Mandaatgebied als tegenover de in het verleden aan de Arabische volkeren toegezegde garanties dat de Arabische

bevolking van Palestina niet tegen haar wil onderdanen van een Joodse staat zouden worden. Het is noodzakelijk dat het bestuur van het Joods Nationaal Tehuis in Palestina internationale erkenning moet krijgen en dat formeel moet worden erkend dat een dergelijk Tehuis op oude historische banden berust. De regering van Zijne Majesteit blijft trouw aan deze interpretatie van de Verklaring van 1917 en beschouwt haar als een gezaghebbende en samenvattende omschrijving van het karakter van het Joods Nationaal Tehuis in Palestina. De groei van het Joods Nationaal Tehuis en zijn successen in diverse domeinen zijn het resultaat van een opmerkelijke constructieve inspanning van de zionisten, die de bewondering van de wereld moet afdwingen en in het bijzonder een bron van fierheid voor het Joodse volk moet zijn. De regering van Zijne Majesteit is op dit ogenblik niet in staat om precies te bepalen, welke grondwettelijke vorm de Palestijnse regering uiteindelijk zal krijgen, maar zij denkt aan zelfbestuur en zij wenst dat er uiteindelijk een onafhankelijke Palestijnse staat tot stand komt. Het zou een staat moeten zijn waarin twee volkeren van Palestina, Arabieren en Joden, samen de regeringsverantwoordelijkheid op zulke wijze dragen, dat de essentiële belangen van allen gewaarborgd zijn. Het is de duidelijke wens van de regering van Zijne Majesteit om binnen een termijn van tien jaar een onafhankelijke Palestijnse staat te stichten. In deze onafhankelijke staat zouden Arabieren en Joden op zodanige wijze in het regeringswerk moeten delen dat de essentiële belangen van elke gemeenschap verzekerd zijn. De regering van Zijne Majesteit zal moeten kiezen uit de volgende twee mogelijkheden: zij opteert voor een ongelimiteerde uitbreiding van het Joods Nationaal Tehuis door immigratie, maar dan gaat zij in tegen de uitdrukkelijke wensen van het Arabische volk; of zij kiest (2) voor een verdere expansie van het Joods Nationaal Tehuis in Palestina langs de weg van immigratie, op voorwaarde dat de Arabieren hiermee instemmen. De regering van Zijne Majesteit heeft zich hierover ernstig beraden en rekening gehouden met het nuchtere feit dat het Joods Nationaal Tehuis gedurende de laatste twintig jaar zeer aanzienlijk is gegroeid. Daarom is zij van mening, dat de tijd gekomen is om in principe voor de tweede mogelijkheid te kiezen. Maar boven alles is de regering van Zijne Majesteit zich goed bewust van de huidige ongelukkige toestand van een groot aantal Joden die hun heil zoeken in een vlucht uit sommige Europese landen, en zij gelooft dat Palestina een verdere bijdrage moet leveren aan de oplossing van dit dringend wereldprobleem. Zij aanvaardt de volgende voorstellen met betrekking tot de immigratie: gedurende vijf achtereenvolgende jaren zal de immigratie van de Joden, indien de verdere groei van de economie het mogelijk maakt, verlopen volgens een curve die de Joodse bevolking zal opvoeren tot ongeveer één derde van de totale bevolking van het

land. Na de termijn van vijf jaar zal er geen verdere Joodse immigratie meer plaatsvinden, tenzij de Palestijnse Arabieren bereid zijn ermee in te stemmen.”⁴⁹

In de Tweede Wereldoorlog hebben Joodse vrijwilligers uit Palestina (Het Joods Nationaal Tehuis) zich aangesloten bij het Britse leger. Ook was er een Joodse brigade die tegen de Duitsers in Europa heeft gevochten. Toen het einde van de oorlog nabij kwam, werd nog duidelijker dan in het *White Paper* van 1939 al naar voren kwam, dat de Britse politiek eigenlijk niet wilde dat er in Palestina een Joods Nationaal Tehuis in Palestina zou blijven bestaan en alles in het werk stelde om te voorkomen dat Joodse vluchtelingen op grote schaal naar Palestina emigreerden. Dat was de reden dat de Joodse gemeenschap aldaar een regelrechte strijd aanbod met de Britse autoriteiten. De belangrijkste verzetsorganisatie was de Hagana, die de instructies van de officiële lichamen van de Jisjoew opvolgde. Twee andere ondergrondse lichamen, de Irgoen Zwai Le-oemi en Lehi handelden op eigen gezag. Zij wilden de Britse autoriteiten dwingen om het mandaat op te geven en Joodse overlevenden van Europese concentratiekampen de gelegenheid geven om naar Palestina te emigreren. In plaats van de massale verhuizing van de Joden (na 1945) naar Palestina te organiseren, zoals de Labour Party herhaaldelijk had beloofd, gaf de Britse regering toestemming dat er per maand 1.500 overlevenden van Auschwitz naar Palestina mochten emigreren. Het *White Paper* bleef van kracht. Ernest Bevin, de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken, was er vooral voor verantwoordelijk dat het antizionistische beleid van de vorige regering werd voortgezet, toen Europa één groot kerkhof voor miljoenen Joden was geworden en de overlevenden alleen maar naar één plek ter wereld wilden gaan, naar het Joods Nationaal Tehuis in Palestina. Op een persconferentie had Bevin naar aanleiding van dit beleid van zijn regering, dat feitelijk een politiek verraad was, verklaard: “Als de Joden, ondanks al hun lijden, te veel naar voren dringen in de rij, loopt men het gevaar, dat daar een nieuwe antisemitische reactie op volgt.” Tegenover de Brits-Amerikaanse Commissie voor Onderzoek (naar de situatie in Palestina) verklaarde Golda Meir na de oorlog: “Heren, ik weet niet, of u die zo gelukkig bent tot de twee grote democratische naties te behoren, de Britse en Amerikaanse, wel onze problemen kunt begrijpen, al wilt u het nog zo graag, of u kunt beseffen wat het betekent te behoren tot een volk waarvan zelfs het bestaansrecht voortdurend wordt betwist: ons recht om Jood te zijn zoals we zijn, niet beter, maar ook niet slechter dan anderen in de wereld, met onze eigen taal, onze cultuur, met het recht tot zelfbeschikking (...) Wij willen alleen hetgeen aan alle volkeren ter wereld natuurlijk wordt gegeven: meester van ons eigen lot zijn, alléén ons lot, niet dat van anderen; rechtens leven en niet getolereerd worden; de kans hebben om de overlevende Joodse kinderen – en er zijn er niet zoveel meer op de wereld over – hierheen te brengen.”⁵⁰

1.5 | BESLUIT VN: DELING VAN PALESTINA IN JOODSE EN ARABISCHE STAAT

Golda Meir schrijft in haar autobiografie verder: “In februari 1947 besloot Mr. Bevin zelf dat zijn regering de hele zaak moe was en dat verkondigde hij in het Lagerhuis. Laten de Verenigde Naties het Palestijnse probleem maar oplossen. De Britten hadden er genoeg van. Ik kan me niet voorstellen dat de Verenigde Naties verrukt waren dat zij nu deze verantwoordelijkheid toegeschoven kregen, maar ze konden het ook niet weigeren. De Speciale Commissie over Palestina van de VN (UNSCOP) kwam in juni in het land aan. Volgens hun opdracht moesten ze tegen september 1947 aan de Algemene Vergadering van de VN rapporteren en een of ander concreet voorstel tot oplossing voorleggen. De Palestijnse Arabieren weigerden als gewoonlijk om samen te werken, maar alle anderen deden dat wel, al waren ze op hun hoede. Ik bracht heel wat tijd met de elf leden van de commissie door en schrok toen ik ontdekte hoe weinig ze van de geschiedenis van Palestina of van het zionsime afwisten (...) en tenslotte kregen ze er enig idee van waar het allemaal om ging, en waarom we niet bereid waren ons recht om de overlevenden van de algemene slachting naar Palestina te brengen, op te geven. Toen, om redenen die ik noch iemand anders ooit zal begrijpen, verkozen de Britten – vlak voordat de commissie UNSCOP Palestina zou verlaten – op onmiskenbare wijze te demonstreren hoe wreed en tiranniek ze ons en de kwestie van de Joodse immigratie behandelden. Voor de ontzette ogen van de leden van de UNSCOP dwongen ze vijfenveertighonderd vluchtelingen, die met het schip *Exodus* 1947 naar Palestina waren gekomen, in kooien en stuurden ze naar Duitsland terug. Ik geloof dat ze daarmee eigenlijk een belangrijke bijdrage leverden aan de slotaanbevelingen van de UNSCOP. Al word ik honderd jaar, dan zal ik dat gruwelijke beeld van honderden Britse soldaten in battle-dress niet vergeten, die met knuppels en pistolen en granaten tegen de ongelukkige vluchtelingen aan boord van de *Exodus* optraden. Vierhonderd ervan waren zwangere vrouwen die hun baby’s op Palestijns grondgebied het leven hadden willen schenken. Ik zal ook nooit de afkeer vergeten die me beving toen ik hoorde dat die mensen werkelijk teruggestuurd zouden worden, als dieren in ijzeren kooien, naar de D.P.-kampen in het enige land dat het kerkhof van het Europese jodendom symboliseerde”. De commissie UNSCOP kwam tot de volgende aanbeveling: de deling van Palestina in een onafhankelijke Joodse en Arabische staat, die verbonden zouden zijn in een economische unie, met Jeruzalem onder internationale controle. Op 29 september 1947 keurde de Algemene Vergadering van de VN

49 | *White Paper*, 1939. Official Communiqué, nummer 5 /2/ 39, Groot-Brittannië, Colonial Office.
50 | Golda Meir, *Mijn leven*, Bussum 1975, 166-167.

deze aanbeveling goed met 33 stemmen voor, 13 tegen en 10 onthoudingen. Zowel de Verenigde Staten als de Sovjet-Unie steunden de resolutie. De Joodse staat zal met 500.000 Joden en 400.000 Arabieren 55 procent van Palestina beslaan en de Arabische staat met 700.000 Arabieren en een paar duizend Joden 45 procent; Jeruzalem zal 200.000 inwoners tellen, deels Joods en deels Arabisch.⁵¹ De beslissing van de Verenigde Naties werd door de Jewish Agency aanvaard, maar zij werd op dezelfde gronden als in 1937 door de Arabische regeringen en door de Palestijns-Arabische leiders verworpen. De Palestijnen hebben, net als de Arabische staten – met uitzondering van Jordanië – de deling van Palestina voor de tweede keer afgewezen. Het Arabische Hoge-Comité, onder beschermheerschap van de virulente jodenhater Amin al-Husseini, wees de VN-resolutie onvoorwaardelijk af, net als het merendeel van de publieke opinie. Natuurlijk wilden de Palestijns-Arabische leiders graag een eigen staat, maar die staat zou dan héél Palestina moeten omvatten; de Joden werd het recht ontzegd om in Palestina een eigen staat te stichten. De Palestijns-Arabische leiders waren de mening toegedaan dat de Joden geen natuurlijke, historische en juridische gronden kunnen laten gelden voor de stichting van een eigen staat in een land dat in de achtste eeuw door de islam was veroverd.⁵² Maar het VN-besluit van 29 november 1947 heeft juridisch en politiek het beginsel vastgelegd van elke toekomstige oplossing in Palestina: “twee volkeren, twee staten.” Het is dan ook niet verwonderlijk dat de Palestijnen, als zij in 1988 hun eigen staat uitroepen, naar resolutie 181 van 29 november 1947 verwijzen. Maar ze hadden al meer dan een halve eeuw geleden een eigen Palestijnse staat kunnen hebben.

De zes maanden tot de beëindiging van het Britse Mandaat werden gekenmerkt door Arabisch geweld tegen de Joodse gemeenschap in het Joods Nationaal Tehuis. De Arabieren trachtten de verbindingen tussen Joodse steden en dorpen te verbreken. Het ging hun er vooral om de stad Jeruzalem helemaal te isoleren en te veroveren. De Britse autoriteiten kwamen de Arabieren te hulp, stelden hen in het bezit van militaire bases en uitrustingsstukken en het waren Britse officieren die het Arabische Legioen uit Transjordanië hebben aangevoerd. Onder deze omstandigheden trokken de Britten op 15 mei 1948 hun laatste strijdkrachten uit Palestina terug. In 1948 kwam er een einde aan een periode van meer dan 1800 jaar buitenlands bestuur over Palestina. Van de eerste tot de twintigste eeuw was er in Palestina sprake van een vreemde overheersing, werd het land achtereenvolgens bezet door Romeinen, Byzantijnen, Arabieren, Seldjoeken, kruisvaarders, Mamelukken, Turken en Britten. 1878 jaar lang werd het land nooit bestuurd door het Joodse volk dat daar de eeuwen door woonde. De grenzen ondergingen veranderingen, overeenkomstig de bestuurstechnische belangen van de heersende macht. Zijn naam werd ook veranderd door opeenvolgende heersers zoals het hun te pas kwam. De

Romeinen noemden het land van de Joden Palestina, letterlijk “land van de Filistijnen”. Het was een scheldnaam. Men probeerde zo de historische herinneringen aan de Joden uit te wissen.⁵³ We zullen in dit boek uitvoerig zien, dat wetenschappers, politici, geestelijke leiders, onderwijzers en docenten in het Midden-Oosten, in de voetsporen van de Romeinen treden om alle historische en godsdienstige herinneringen aan de Joden in dit land uit te wissen.

1.6 | STICHTING VAN DE STAAT ISRAËL

14 mei 1948 kondigde David Ben-Gurion⁵⁴ in het Tel Aviv-Museum de stichting van de staat Israël af. De volgende dag, 15 mei, erkende de vs de nieuwe staat de facto en twee dagen later volgde de Sovjet-Unie met een de iure erkenning. Op 14 mei 1947 had Gromyko in de Algemene Vergadering gezegd: “Het is duidelijk waarom de Joden tot hun eisen zijn gekomen: geen enkel West-Europees land bleek in staat te zijn de meest elementaire rechten van ’t Joodse volk te garanderen of hen te redden van de fascistische moordenaars.” David Ben-Gurion las op 14 mei 1948 te Tel Aviv in de Nationale Raad de onafhankelijkheidsverklaring van Israël voor:

“Het land Israël was de geboorteplaats van het Joodse volk. Hier vormde zich zijn geestelijke, religieuze en nationale identiteit. Hier werd het voor het eerst een staat en schiep het een cultuur van nationale en universele betekenis. Hier schreef het de Bijbel en gaf die aan de wereld.

51 | Martin Gilbert, *Atlas of the Arab-Israeli Conflict*, 6de editie, 1993, 36-38.

52 | “Résolution de l’Assemblée générale de l’ONU (29 novembre)”, in: Renée Neher-Bernheim, *Histoire juive de la Révolution à l’Etat d’Israël*. Faits et documents, Parijs 2002.

53 | Michael Krupp, *De geschiedenis van de Joden in het Land Israël*, Zoetermeer 1998.

54 | Ben Gurion heeft nooit geloofd dat de deling van Palestina in een Joodse en Arabische staat een definitieve oplossing zou kunnen zijn. Hij ging in 1937 in principe met de deling akkoord, maar hij verduidelijkte tegen de leden van zijn eigen partij: “Net zoals ik de voorgestelde Joodse staat niet zie als de definitieve oplossing voor de problemen van het Joodse volk, zie ik ook de deling niet als een definitieve oplossing van de kwestie Palestina. Wie de deling afwijst, heeft gelijk, want dit land kan niet worden gedeeld, omdat het een unieke eenheid vormt, niet alleen in historisch maar ook in geografisch en economisch opzicht.” Tegen het zionistische bestuur was hij nog duidelijker: “Nadat we in het kader van de stichting van de staat een geducht leger hebben opgezet, zullen we de deling afschaffen en ons over heel Palestina verbreiden.” In een toespraak op 3 december 1947 tot de leiding van de Joodse vakcentrale Histadrut verklaart Ben Gurion dat het delingsplan waarmee hij zojuist openlijk heeft ingestemd “niet de basis vormt voor een stabiele Joodse staat. Dat moeten we helder en duidelijk onder ogen zien. Een dergelijke opdeling geeft ons niet eens een absolute garantie dat de controle in de handen van de Joodse meerderheid zal blijven.” Later zei hij eens: “De betrekkingen tussen Joden en Arabieren worden door iedereen als problematisch beschouwd. Maar wat niet iedereen ziet, is dat dit probleem onoplosbaar is. Er is geen oplossing! Een kloof scheidt de twee gemeenschappen (...) Wij willen dat Palestina onze natie is. De Arabieren willen precies hetzelfde” (geciteerd in: Alain Gresh, *Israël, Palestina. Waarheden over een conflict*, Bussum 2003, 80, 98-99). Zie verder vooral: Anita Shapira, “Ben-Gurion et la Bible: L’histoire déchirée”, in: *L’imaginaire d’Israël. Histoire d’une culture politique*, Paris 2005, 179-214.

Nadat het met geweld uit zijn land was verbannen, bleef het Joodse volk er in alle landen van zijn verstrooiing aan getrouw en hield nimmer op te bidden voor en te hopen op zijn terugkeer en het herstel aldaar van de politieke vrijheid.

Door de loop der geschiedenis daartoe gedwongen wensten de Joden de eeuwen door terug te keren naar het land hunner vaderen om weer een eigen staat te stichten. In de weinige tientallen jaren die achter ons liggen keerden zij in groten getale terug. Zij wekten een woestijn tot leven, herschiepen hun taal, bouwden steden en dorpen en schiepen een krachtige en steeds groeiende gemeenschap met eigen economisch en cultureel leven. Zij wensten vrede maar waren steeds bereid zichzelf te verdedigen. Zij brachten alle inwoners van het land de zegeningen van de vooruitgang.

In het jaar 1897 besloot het eerste zionistencongres, geïnspireerd door Theodor Herzl, weer een eigen staat te stichten.

96

Dit recht werd erkend door de Balfour-verklaring van 2 november 1917 en versterkt door het mandaat van de volkenbond, die de historische verbondenheid van het Joodse volk met Palestina internationaal erkende en die het het recht verleende zijn eigen nationaal tehuis te herstellen.

De hel van het nazisme waardoor miljoenen Joden in Europa vernietigd zijn, bewees opnieuw de noodzaak van de heroprichting van de Joodse staat, die het probleem van de dakloosheid van de Joden zou oplossen door zijn poorten voor alle Joden open te zetten en door het Joodse volk gelijkheid te verschaffen te midden van de samenleving der volkeren.

Zowel de overlevenden van de catastrofe in Europa als de Joden uit andere landen eisen het recht op een leven in waardigheid, vrijheid en arbeid op, en zij hebben onophoudelijk ondanks alle moeilijkheden, ellende en tegenwerking getracht Palestina binnen te komen.

In de Tweede Wereldoorlog droeg het Joodse volk van Palestina zijn volledige aandeel bij in de strijd der vrijheidslievende volkeren tegen het nazisme. De opoffering van zijn soldaten en de krachtsinspanningen van zijn arbeiders gaven het het recht op één lijn te staan met de volkeren, die de Verenigde Naties vormden.

Op 29 november 1947 nam de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties het besluit weer een onafhankelijke Joodse staat in Palestina te stichten en riep zij de bewoners van het land op die stappen, welke noodzakelijk zouden zijn

van hun kant om dit besluit te realiseren, te nemen. Deze erkenning van de Verenigde Naties van het recht van het Joodse volk om een onafhankelijke staat te stichten, kan niet worden herroepen. Het is bovendien het vanzelfsprekende recht van het Joodse volk om evenals alle andere volkeren een eigen soevereine staat te vormen.

Daarom zijn wij, leden van de raad van vertegenwoordigers van het Joodse volk in Palestina en van de zionistische beweging over de gehele wereld, in een plechtige vergadering bijeengekomen en krachtens ons natuurlijk en historisch recht en op grond van de beslissing van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, kondigen wij hierbij de stichting van een Joodse staat in Palestina aan, die Israël zal heten.

Wij verklaren hierbij, dat vanaf het ogenblik der beëindiging van het Mandaat te middernacht op de sabbath 6 Ijar 5708, de vijftiende mei 1948, en tot er een normaal gekozen regering zal zijn volgens de constitutie die door een grondwettelijke vergadering niet later dan de eerste oktober 1948 zal zijn opgesteld, de tegenwoordige raad van het volk als voorlopige volksvertegenwoordiging zal optreden en dat zijn uitvoerend orgaan, het bestuurslichaam van het volk, de voorlopige regering van de staat Israël zal vormen.

De staat Israël zal openstaan voor Joodse immigratie en voor de inzameling onzer ballingen, zal het land ontwikkelen in het belang van al zijn inwoners, zal gegrondvest zijn op de leer van vrijheid, rechtvaardigheid en vrede overeenkomstig de visioenen van Israëls profeten, zal de volledige sociale en politieke gelijkheid van al zijn burgers zonder onderscheid van geloof, ras of sekse bevorderen, zal de volle vrijheid garanderen van geweten, godsdienst, onderwijs en opvoeding, zal de heiligheid en onschendbaarheid van de heilige plaatsen aller godsdiensten in ere houden, en zal trouw zijn aan de principes, zoals die zijn neergelegd in het handvest van de Verenigde Naties.

Wij doen een beroep op de Verenigde Naties het Joodse volk te helpen bij het opbouwen van zijn staat en wij verzoeken Israël toe te laten tot de samenleving der volkeren. Te midden van de moedwillige agressie doen wij een beroep op de Arabische inwoners van de staat Israël, terug te keren tot de vrede en hun deel te vervullen in de ontwikkeling van de staat onder het genot van gelijkgerechtigd burgerschap en volledig vertegenwoordigd in al zijn voorlopige en permanente lichamen en instellingen.

Wij bieden vrede en vriendschap aan alle omringende landen en volkeren en nodigen hen uit voor het algemeen welzijn samen te werken met de onafhankelijke Joodse staat. De staat Israël is bereid zijn volledige bijdrage te leveren aan de vreedzame vooruitgang en opbouw van het Midden-Oosten.

Wij roepen het Joodse volk over de gehele wereld op ons terzijde te staan in onze taak van immigratie en ontwikkeling en ons te steunen in de grote strijd ter vervulling van een eeuwenoude droom: het herstel van Israël.

Thans zullen wij, getuigend van ons geloof in de rots van Israël, onze handtekening plaatsen onder deze proclamatie, in de vergadering der voorlopige regering, gehouden op de grond van het vaderland in de stad Tel Aviv op deze dag voorafgaande aan de sabbat, de vijfde van de maand Ijar 5708, vrijdag 14 mei 1948.”⁵⁵